metropool
regioamsterdam

Evaluatie MRA Samenwerking

Bestuursleden

29 februari 2024

Sinds eind 2021 zijn de nieuwe Samenwerkingsafspraken van kracht. De Samenwerkingsafspraken beschrijven hoe de colleges van de MRA-overheden met elkaar willen samenwerken: elkaar betrekken en informeren, kaders stellen, lobbyen en verwachtingen managen. In de Samenwerkingsafspraken is het 'wat' en het 'hoe' op procesniveau beschreven. Het 'wat' wordt vastgelegd in de kaderdocumenten: MRA Agenda, Investeringsagenda en meerjarenbegroting (inclusief jaarlijkse Voortgangsnota en Termijnagenda) en de MRA Samenwerkingsafspraken. Het 'hoe' van de samenwerking komt tot uiting in de verschillende MRA-gremia: de bestuurlijke platforms (Economie, Mobiliteit en Ruimte), het Bestuur, de Algemene Vergadering en de MRA Raadtafel. Doel van de Samenwerkingsafspraken is om te zorgen dat alle colleges van de MRA-overheden goed geïnformeerd, betrokken en in positie zijn.

Het jaar 2022 was een overgangsjaar en er is besloten om in 2023 de eerste ervaringen met de nieuwe samenwerking op te halen en om hieruit lessen te leren. Daarom zijn ook zowel de leden van de Raadtafel als de leden van raden en Staten gevraagd naar hun eerste ervaringen. Bovendien hebben de leden van de Raadtafel aan het MRA bestuur voorgesteld om ook bij de bestuurders via een vergelijkbare enquête hun ervaringen met de nieuwe samenwerking op te halen. Tijdens de Algemene Vergadering op 20 december 2023 is afgesproken om aan de leden van de Algemene Vergadering en het Bestuur de enquête toe te sturen, zodat zijzelf en/of een MRA bestuurder uit hun college de vragenlijst invult.

Aan O&S Almere is gevraagd om onder deze bestuurders (totaal 42) een enquête uit te zetten. In totaal hebben 19 bestuurders gereageerd, waarvan 15 de vragenlijst compleet hebben ingevuld, dat is een respons 45% (n=19) tot 36% (n=15).

metropool regioamsterdam

De Metropoolregio Amsterdam is het informele samenwerkingsverband van 30 gemeenten, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de Vervoerregio Amsterdam.

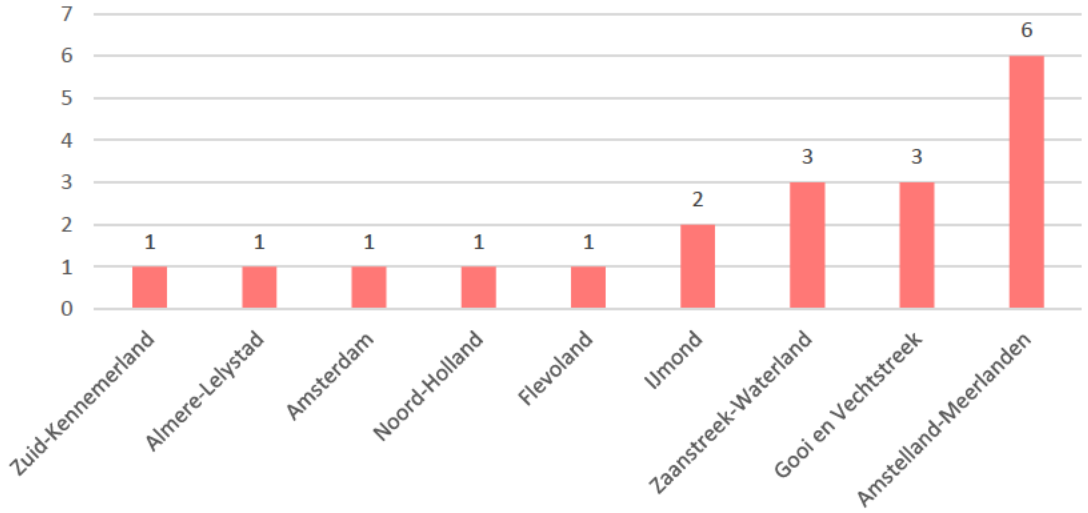
De respondenten

Negentien bestuurders hebben meegedaan aan dit onderzoek, negen burgemeesters, 8 wethouders en 2 commissarissen van de Koning, zie figuur 3. De meeste respondenten hebben nog niet zo lang deze bestuursfunctie, 57% zit in de eerste termijn. Ruim een derde (36%) zit in de tweede termijn en 5% is langer in functie dan twee termijnen.

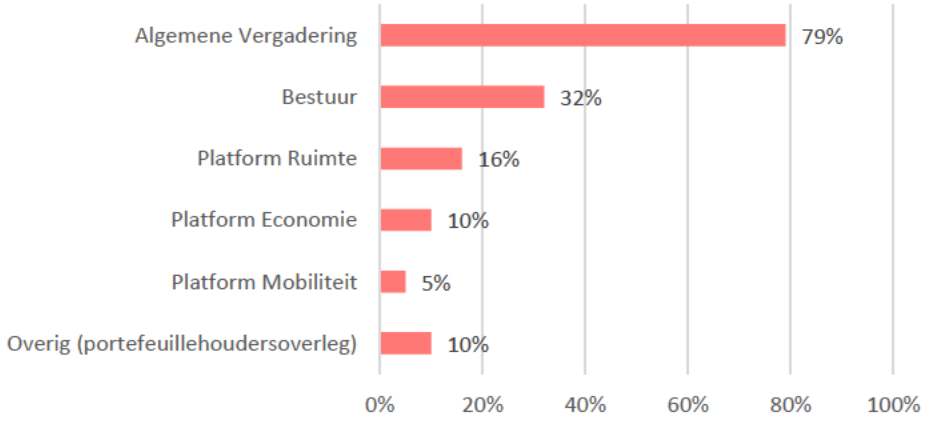
Alle deelregio's zijn tenminste vertegenwoordigd met één bestuurder, zie figuur 1.

Alle respondenten zijn lid van één of meer MRA-gremia, zie figuur 2.

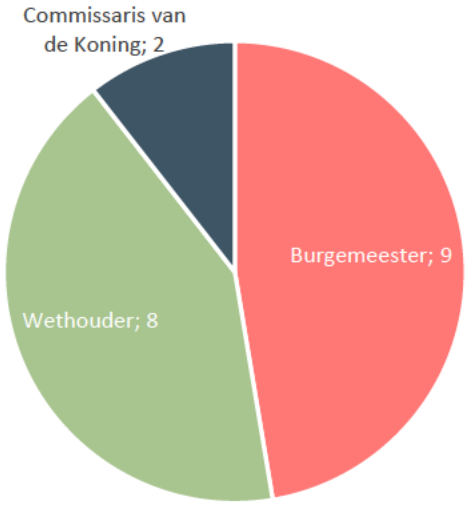
Figuur 1: Van welke gemeente of provincie bent u bestuurder? (n=19)

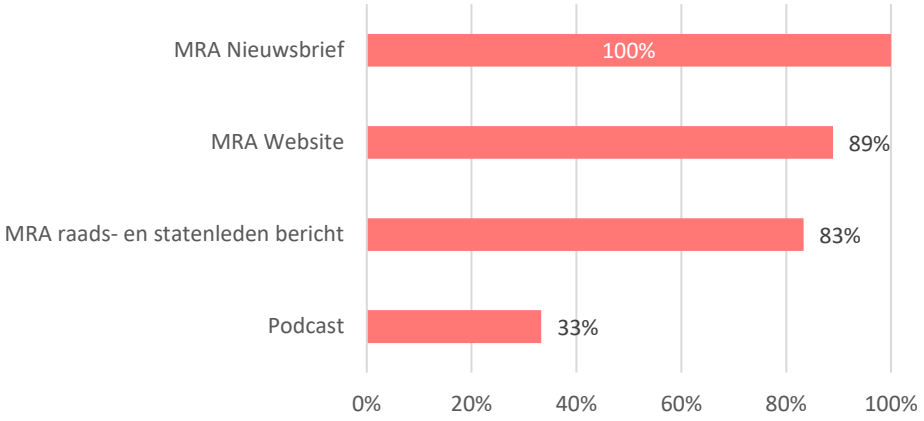
Figuur 2: Van welk MRA-gremium bent u lid? (meerdere antwoorden mogelijk, n=19)

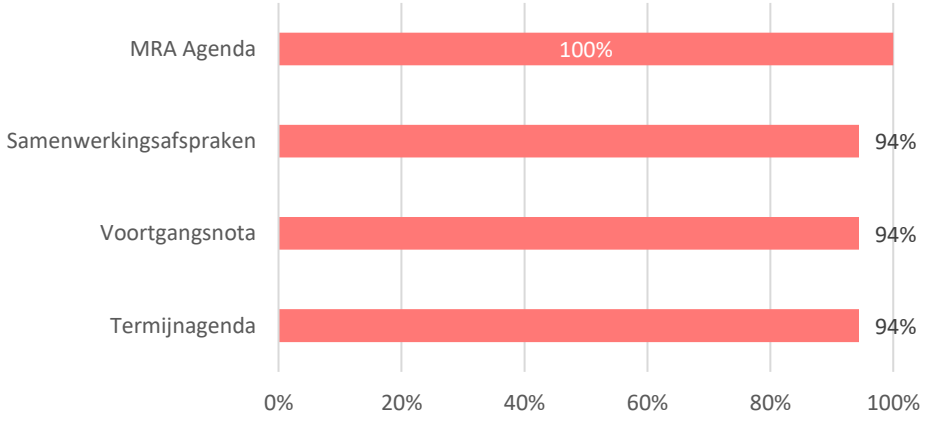
Figuur 3: Functie van de bestuurder (n=19)

Figuur 4: Met welke informatiebronnen bent u bekend? (meerdere antwoorden mogelijk, n=18)

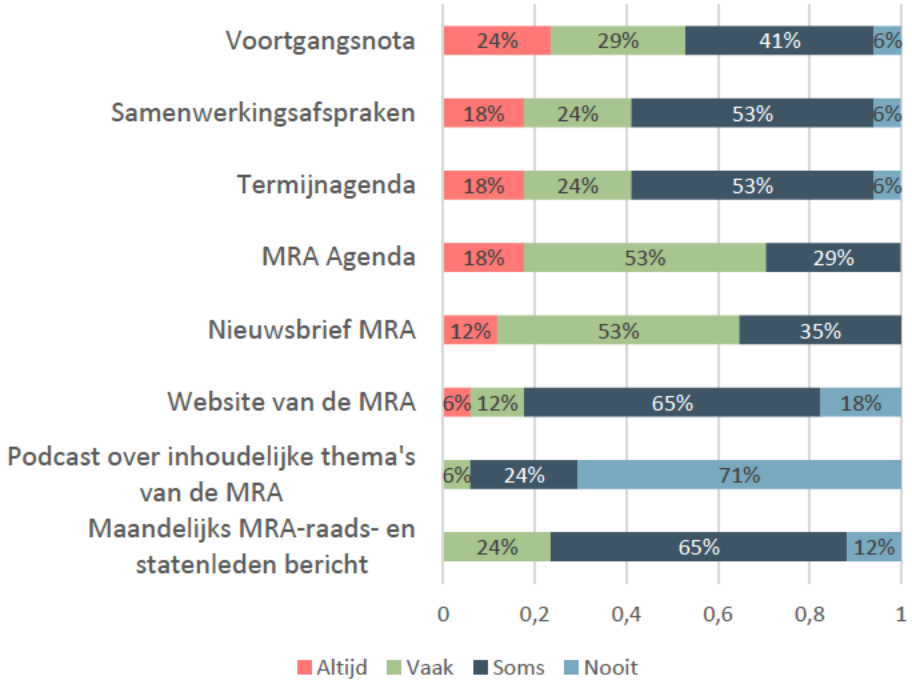
Figuur 5: Met welke kaderdocumenten bent u bekend? (meerdere antwoorden mogelijk, n=18)

Alle bestuurders zijn bekend met de MRA Nieuwsbrief, zie figuur 4. De bestuurders kennen ook de andere informatiebronnen goed; de bekendheid van de MRA Website is 89% en de MRA raads- en Statenbericht 83%. Het minst bekend is de podcast (33%). De podcast is gestart om onder andere de bestuurders, raads- en Statenleden kennis te laten maken met de onderwerpen voor de nieuwe MRA Agenda. De podcast is kortgeleden gestart, dit kan de onbekendheid verklaren.

In figuur 5 is te zien dat alle bestuurders bekend zijn met de MRA Agenda en bijna alle bestuurders met de andere kaderdocumenten; Samenwerkingsafspraken (94%), Voortgangsnota (94%) en de Termijnagenda (94%).

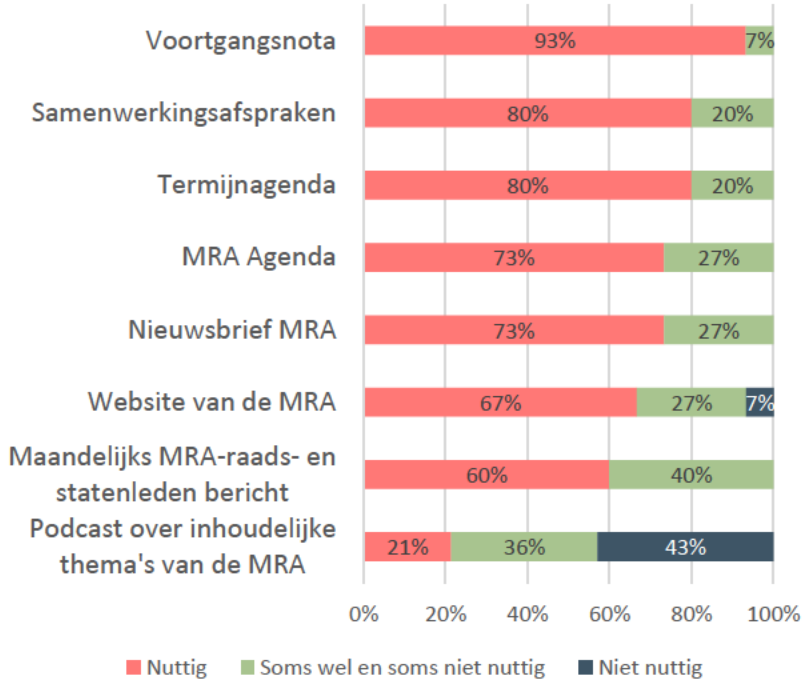
Figuur 6: Van welke informatiebronnen en kaderdocumenten van de MRA maakt u gebruik? (n=17)

Bijna een kwart van de bestuurders maakt altijd gebruik van de Voortgangsnota, 18% van de Samenwerkingsafspraken en 18% van de Termijnagenda, zie figuur 6. Het minst wordt er gebruik gemaakt van de podcast (71% nooit). Top 3 van meest gebruikte informatiebronnen en kaderdocumenten (Altijd + Vaak):

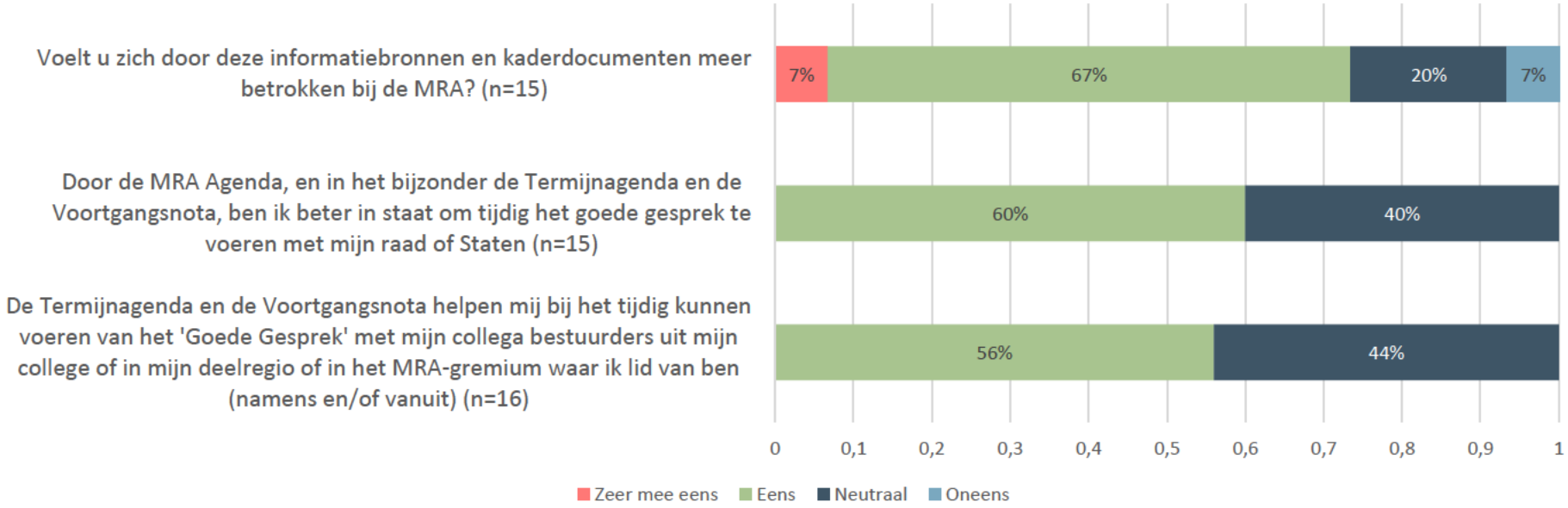
1) MRA Agenda (71%)
2) Nieuwsbrief MRA (65%) en
3) Voortgangsnota (53%).

Figuur 7: In hoeverre vindt u de informatiebronnen en kaderdocumenten van de MRA nuttig? (n=15)

In figuur 7 is te zien dat de bestuursleden bijna alle informatiebronnen en kaderdocumenten nuttig vinden. De podcast en de website zijn hierop de uitzondering, 43% van de bestuurders vindt de podcast niet nuttig en 7% vindt de website niet nuttig.
Het is opvallend dat er een groot verschil is tussen het gebruik van de informatiebronnen en kaderdocumenten (figuur 6) en wat er nuttig wordt gevonden (figuur 7).

Figuur 8: Stellingen

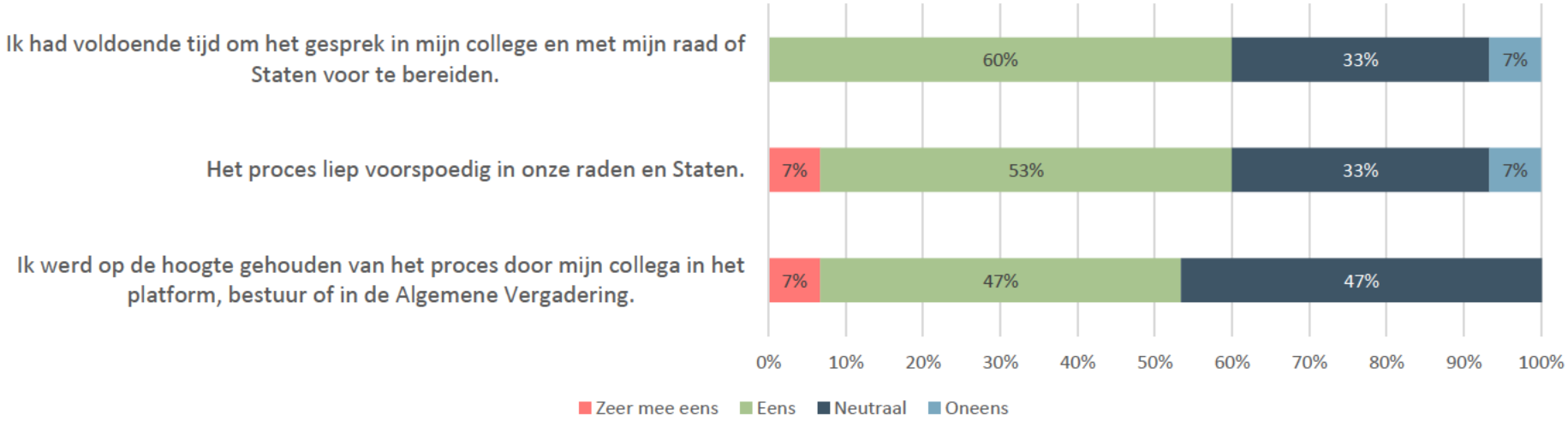

De betrokkenheid van de bestuurders is gemeten aan de hand van drie stellingen. Een ruime meerderheid van de bestuurders (74% (zeer) mee eens) voelt zich door de informatiebronnen en kaderdocumenten meer betrokken bij de MRA. Slechts 7% van de bestuurders voelt zich niet meer betrokken door de informatiebronnen en kaderdocumenten. Geen van de bestuurders is het zeer oneens met de stelling.

Opvallend is dat bij de twee andere stellingen alleen is geantwoord in 'neutraal' en 'eens'. Geen van de bestuurders heeft de uitersten 'zeer oneens', 'oneens' en 'zeer mee eens' ingevuld. Bij de stelling 'Door de MRA Agenda, en in het bijzonder de Termijnagenda en de Voortgangsnota, ben ik beter in staat om tijdig het goede gesprek te voeren met mijn raad of Staten' is 60% het eens en 40% van de bestuurders antwoordt neutraal.

En 56% van de bestuurders is het eens met de stelling 'De Termijnagenda en de Voortgangsnota helpen mij bij het tijdig kunnen voeren van het 'Goede Gesprek' met mijn collega bestuurders uit mijn college of in mijn deelregio of in het MRA-gremium waar ik lid van ben (namens en/of vanuit)' en 44% is neutraal.

Figuur 9: Stellingen (n=15)

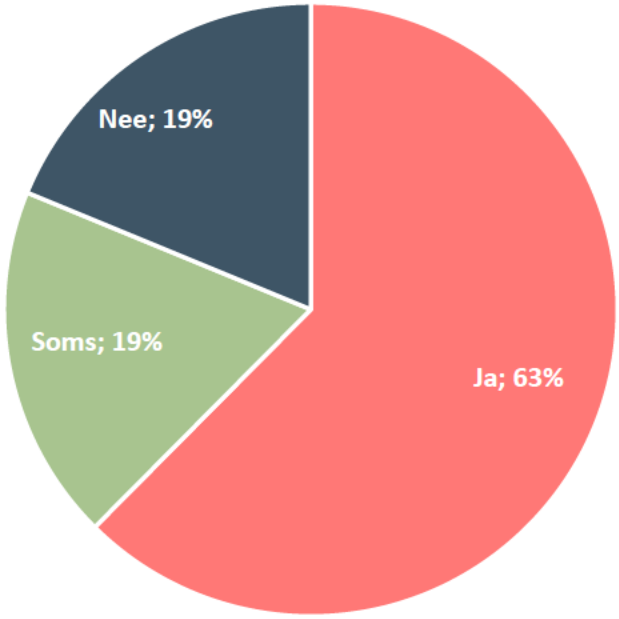
Door middel van drie stellingen is onderzocht hoe de bestuurders het proces rond de voorbereiding en vaststelling van de MRA Voortgangsnota hebben ervaren, zie figuur 9. Zo is 60% van de bestuurders het eens met de stelling 'Ik had voldoende tijd om het gesprek in mijn college en met mijn raad of Staten voor te bereiden', een derde heeft aangegeven neutraal ten opzichte van deze stelling te staan en 7% van de bestuurders is het niet met deze stelling eens.

Een meerderheid van de bestuurders (60%) is het (zeer) met de stelling eens dat het proces voorspoedig is verlopen in de raden en Staten. Net als bij de vorige stelling is een derde neutraal en is 7% het niet eens met deze stelling.

Ruim de helft van de bestuurders (54%) is het (zeer) eens met de stelling 'Ik werd op de hoogte gehouden van het proces door mijn collega in het platform, bestuur of in de Algemene Vergadering', 47% heeft neutraal geantwoord.

Bij geen van de drie stellingen is geantwoord in de categorie 'zeer oneens'.

Figuur 10: Vindt er, in uw deelregio, structureel overleg plaats (voor- en achteraf) tussen de bestuurder die lid is van een platform en een bestuurder die niet lid is van een platform? (n=16)

Bijna twee derde (63%) van de bestuurders geeft aan dat er, in hun deelregio, structureel overleg plaatsvindt tussen de bestuurder die lid is van een platform en een bestuurder die niet lid is van een platform, zie figuur 10. Soms vindt er structureel overleg plaats, geeft 19% aan en volgens 19% vindt er geen structureel overleg plaats.

Drie bestuurders hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om hun antwoord toe te lichten:

"Binnen IJmond is er structureel overleg tussen de wethouders op het economisch domein. In brede zin vindt er tevens overleg plaats tussen IJmond en Zuid-Kennemerland, alsook met wethouders in het Noordzeekanaalgebied op relevante thema's."

"Overleg vindt standaard plaats voorafgaand aan een bijeenkomst."

Alle bestuurders, die hebben meegedaan aan dit onderzoek, zijn op de hoogte van het feit dat er een nieuwe MRA Agenda 2025-2029 wordt voorbereid.

De meerderheid (80%) vindt dat ze in de afgelopen maanden tijdig hebben kunnen aangeven wat voor hen belangrijke inhoudelijke thema's zijn voor de nieuwe MRA Agenda, 20% heeft deze mening niet.

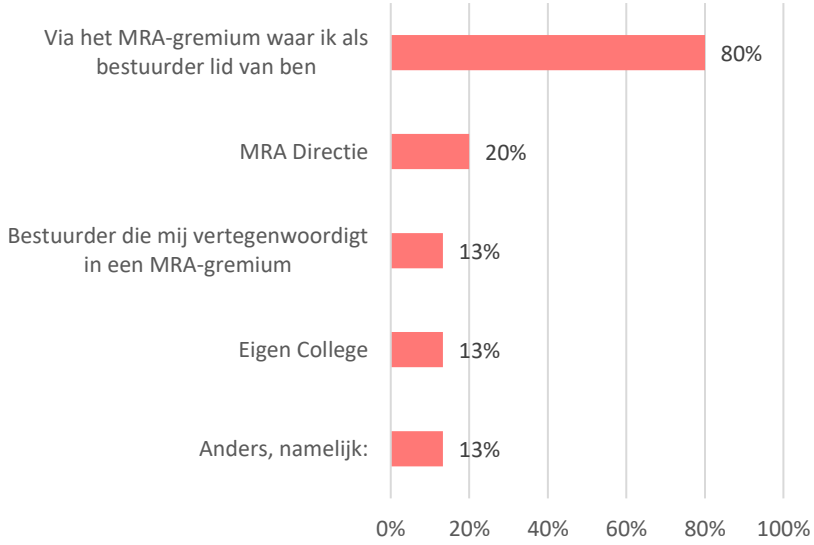
Ook bij deze vraag hebben bestuurders hun antwoord kunnen toelichten. Twee hebben daar gebruik van gemaakt. Eén bestuurder die van mening is dat hij/zij heeft kunnen bijdragen aan de MRA Agenda:

"Middels onze deelregionale propositie hebben wij voorgestelde keuzes voor de MRA Agenda ingediend."

Eén bestuurder die van mening is dat hij/zij niet heeft kunnen bijdragen aan de MRA Agenda:

"De discussie moet in de raden plaatsvinden. We moeten dit proces beter beschrijven en vastleggen; wie gaat over wat."

Figuur 11: Hoe wordt u over het proces en de planning om te komen tot deze nieuwe MRA-Agenda geinformeerd? (meerdere antwoorden mogelijk, n=15)

De meeste bestuurders (80%) zijn via het MRA-gremium waar ze lid van zijn geïnformeerd over het proces en de planning om te komen tot een nieuwe MRA Agenda, zie figuur 11. Twee bestuurders zijn op een andere manier geïnformeerd; een bestuurder is door een ambtenaar geïnformeerd en de andere bestuurder geeft aan de bestuurlijk trekker in het bestuur te zijn.

Aan de bestuurders is de vraag gesteld of in hun college en met hun raad of Staten de Algemene Vergadering (4 maal per jaar) wordt voorbereid en nabesproken. De meerderheid (73%) geeft aan dat dit gebeurt, 27% van de bestuurders geeft aan dat dit niet gebeurt.

Zeven bestuurders hebben hun antwoord toegelicht:

De Algemene Vergadering wordt wel voorbereid en nabesproken:

"In het college wel, in de raad niet".

"Maar wel zeer beperkt".

"Met enkele wethouders, die betrokken zijn bij de MRA platforms, bereid ik de Algemene vergadering voor".

"Nabesproken in de rondvraag, niet voorbereid".

"We hebben al jaren een raadscommissie MRA".

"Wel in college, afhankelijk van onderwerp terugkoppeling in raad".

De Algemene Vergadering wordt niet voorbereid en nabesproken:

"Is in mijn raad geen behoefte aan".

Bezoekt u MRA-informatiebijeenkomsten in uw deelregio?

Als laatste vraag is aan de bestuursleden gesteld of ze MRA-informatiebijeenkomsten in de deelregio bezoeken. Hierop antwoordt 87% van wel en 13% van niet (n=15). Van degenen die aangeven MRA-informatiebijeenkomsten te bezoeken, geven drie bestuurders een toelichting:

"Als wethouder ben ik zo goed als overal aanwezig. Ik merk dat mijn raad nooit sterk vertegenwoordigd is bij regionale sessies".

"Bij informatie bijeenkomsten zorgen we dat enkele bestuurders vanuit de deelregio aanwezig zijn. Bijvoorbeeld bij het aanbieden van de definitieve deelregionale propositie aan onze raad".

"Ook gaat mijn college B&W op bezoek bij het MRA directie/team".

Samenvatting

Sinds eind 2021 zijn de nieuwe Samenwerkingsafspraken van kracht. Het jaar 2022 was een overgangsjaar en er is besloten om in 2023 de eerste ervaringen met de nieuwe samenwerking op te halen en om hieruit lessen te leren. Met dit onderzoek zijn ook de bestuurders betrokken bij deze evaluatie.

Bekendheid van informatiebronnen en kaderdocumenten

De MRA Nieuwsbrief is onder de bestuursleden het meest bekend, gevolgd door de MRA Website. Deze informatiebronnen worden het meest gebruikt. De podcast over inhoudelijke thema's van de MRA is het minst bekend en wordt het minst gebruikt.

Alle bestuurders zijn bekend met de MRA Agenda en bijna alle bestuurders met de andere kaderdocumenten. De MRA Agenda en de Voortgangsnota worden het meest gebruikt.

Naast bekendheid en gebruik is er ook gevraagd in hoeverre de informatiebronnen en kaderdocumenten als nuttig worden ervaren. De Voortgangsnota, de Samenwerkingsafspraken en de Termijnagenda worden als het meest nuttig ervaren.

Betrokkenheid bij de MRA

De betrokkenheid van de bestuurders is gemeten aan de hand van drie stellingen. Zo blijkt dat drie kwart van de bestuurders zich door deze informatiebronnen en kaderdocumenten meer betrokken voelt bij de MRA. Een meerderheid van de bestuurders is het eens met de stelling 'Door de MRA Agenda, en in het bijzonder de Termijnagenda en de Voortgangsnota, ben ik beter in staat om tijdig het goede gesprek te voeren met mijn raad of Staten' en ruim de helft van de bestuurders is het eens met de stelling 'De Termijnagenda en de Voortgangsnota helpen mij bij het tijdig kunnen voeren van het 'Goede Gesprek' met mijn collega bestuurders uit mijn college of in mijn deelregio of in het MRA-gremium waar ik lid van ben (namens en/of vanuit)'.

Het proces

Door middel van drie stellingen is onderzocht hoe de bestuurders het proces rond de voorbereiding en vaststelling van de MRA Voortgangsnota hebben ervaren. Een meerderheid van de bestuurders is het eens met de stelling 'Ik had voldoende tijd om het gesprek in mijn college en met mijn raad of Staten voor te bereiden'. Een meerderheid van de bestuurders is het ook eens met de stelling dat het proces voorspoedig is verlopen in de raden en Staten. Ruim de helft van de bestuurders is het eens met de stelling 'Ik werd op de hoogte gehouden van het proces door mijn collega in het platform, bestuur of de Algemene Vergadering'.

De nieuwe MRA Agenda

Alle bestuurders die hebben meegedaan aan dit onderzoek zijn op de hoogte van het feit dat er een nieuwe MRA Agenda 2025-2029 wordt voorbereid. Een ruime meerderheid van de bestuurders vindt dat ze in de afgelopen maanden tijdig hebben kunnen aangeven wat voor hen belangrijke inhoudelijke thema's zijn voor de nieuwe MRA Agenda. Een ruime meerderheid van de bestuurders is ook via het MRA-gremium waar ze lid van zijn geïnformeerd over het proces en de planning om te komen tot een nieuwe MRA Agenda.

Voorbereiding en nabespreking van de Algemene Vergadering

Bijna twee derde van de bestuurders geeft aan dat er, in hun deelregio, structureel overleg plaatsvindt tussen de bestuurder die lid is van een platform en een bestuurder die niet lid is van een platform. Bijna drie kwart van de bestuurders geeft aan dat in hun college en met hun raad of Staten de Algemene Vergadering wordt voorbereid en nabesproken.

Colofon
De gegevens voor dit onderzoek zijn verzameld, bewerkt en gepresenteerd door team Onderzoek & Statistiek van de gemeente Almere

Uitvoering en rapportage
Gemeente Almere/BVLS/Onderzoek & Statistiek
[redacted]

Contactgegevens
Gemeente Almere
Postbus 200
1300 AE Almere

onderzoek&statistiek@almere.nl
OenS.almere.nl

© Gebruik van gegevens uit dit rapport is alleen toegestaan met bronvermelding.

Projectnummer P2023-037 en P2024-005
Februari 2024